

ТОП-ТЕМИ: [здоров'я](#)
[Володимир Зеленський](#)

Вибір редакції

[Статті](#) > Освіта голови НБУ як фактор ризику: академічна історія Андрія Пишного

Освіта голови НБУ як фактор ризику: академічна історія Андрія Пишного

Автор: Тетяна Стежар, для «Фразз»

27.12.25
09:54

892

1

Перевірки дипломів у країнах ЄС дедалі частіше стають підставою для гучних відставок. Тоді як для України дискусія навколо освіти голови НБУ виходить за межі кадрового питання і може безпосередньо вплинути на відносини з міжнародними фінансовими партнерами.

У міжнародній практиці питання достовірності освіти та академічних ступенів публічних посадовців давно вийшло за межі репутаційної етики і розглядається як складова стандартів good governance, які є базовою вимогою для співпраці з МВФ, Світовим банком та іншими міжнародними донорами. У 2025 році Іспанія стала показовим прикладом такого підходу: **низка політиків втратили посади** або були змушені публічно переглянути свої повноваження після встановлення невідповідностей у задекларованій освіті — навіть без обвинувальних вироків суду.

Зокрема, віцепосадовиця Народної партії (PP) Ноелія Нуньєс подала у відставку після того, як визнала, що не завершила навчання та не отримала академічних ступенів, зазначених у її офіційній біографії. У Валенсії урядовий комісар Хосе Марія Анхель Баталья залишив посаду під тиском перевірок щодо достовірності його дипломів. В обох випадках визначальним стало не кримінальне переслідування, а втрата інституційної довіри, що в країнах ЄС автоматично ставить під сумнів легітимність рішень, ухвалених посадовцем.

Для України цей контекст має принципове значення. Національний банк є ключовим контрагентом міжнародних фінансових інституцій, а незалежність і персональна легітимність його керівництва прямо фігурують у меморандумах про співпрацю та умовах надання макрофінансової допомоги. Будь-яка правова невизначеність щодо відповідності голови НБУ кваліфікаційним вимогам **Закону України «Про Національний банк України»** створює ризик підриву довіри до регулятора як інституції, незалежно від макроекономічних показників чи поточної монетарної політики.

В цьому контексті давня дискусія, яка точиться навколо історії з банківською освітою та науковим ступенем голови НБУ Андрія Пишного, є певним ризиком для України. У разі, якщо буде встановлено факт подання недостовірної або неповної інформації під час призначення, це може бути використано як підстава для кадрових рішень, так і як аргумент у міжнародних переговорах або правових спорах, де сторонам достатньо поставити під сумнів легітимність посадовця, щоб поставити під сумнів і легітимність ухвалених ним рішень.

Виявлено ще одну небувалу користь кави

[Всі новини](#)

[Головне](#)

[Популярне](#)

17.04.26 15:06

Американці розгадали таємницю нічних кошмарів

17.04.26 14:16

Озлоблений Путін готовий напасти на Європу вже цієї весни, - WP

17.04.26 14:06

У Білорусі хочуть збудувати дивний туристичний об'єкт

17.04.26 13:48

Найближчі союзники Трампа в Європі розглядають його як «токсичний тягар», — Politico

17.04.26 13:32

В ОП розповіли, коли Спецтрибунал почне повноцінно працювати

17.04.26 13:15

Син Байдена сховався від боргів у Каліфорнії, - ЗМІ

17.04.26 13:06

Реформа БЕБ буксує: ЗМІ пишуть, що у Полтаві скандал

17.04.26 12:51

Трамп заінтригував мирними переговорами з Іраном

17.04.26 12:45

Канадці розповіли про парадоксальну користь молока для дітей

17.04.26 12:16

Росія готує новий наступ на південному сході У ГУР назвали терміни та кількість військ

На популярному турецькому курорті зафіксовано незвичайне природне явище

Новини блогосфери

05.04.26 11:29

«Ухлянт» — не причина, а симптом

05.04.26 11:15

Вирок українському ринку електроенергії

05.04.26 11:06

Захід посиляє сигнал українцям: або легалізуєшся, або пакуй валізи

18.03.26 18:39

Облави ТЦК: після війни ми ще багато років будемо відхаркувати це «необхідне зло»

Опитування

Що ви чекаєте від 2026 року?

- Закінчення війни в Україні
- Глобальну фінансову кризу
- Розвал Європи
- Кінець світу
- Нову пандемію

ГОЛОСУВАТИ

[переглянути результати](#)

Диплом як привід для кримінальних проваджень

Згідно з офіційною біографією, Андрій Пишний має юридичну освіту — у 1996 році він закінчив Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича за спеціальністю «правознавство», після чого працював викладачем та асистентом кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права.

Після стрімкого кар'єрного зростання та призначення у 2003–2004 роках на керівні посади в «Ощадбанку» виникла необхідність отримання профільної банківської освіти. В офіційних джерелах зазначається, що у 2005 році Пишний закінчив Українську академію банківської справи НБУ (УАБС) за спеціальністю «банківська справа» за заочною формою навчання.

Водночас у матеріалах слідства, які розглядалися судами, фігурує інформація про те, що підставою для вступу одразу на 4-й курс УАБС стала довідка про навчання в Сумській філії приватного «Університету сучасних знань», яка нібито підтверджувала попередню освіту.

Так, за рік до цього — у 2004 році Андрій Пишний через ректора Сумської філії «Університету сучасних знань» Володимира Василенка отримав довідку, що підтверджує його навчання у цьому ВНЗ. Щодо Володимира Василенка та ще восьми осіб (серед них — сам Андрій Пишний), які отримали дипломи на підставі виданих їм довідок, у жовтні 2006 року прокуратурою міста Суми було порушено кримінальну справу № 06780096 за скоєння злочину передбаченого ст. 364 (зловживання владою або службовим становищем) ч.2 та ст. 366 (службове підроблення) ч.2 Кримінального кодексу України. Проте, 21 травня 2007 року рішенням Зарічного районного суду міста Суми у кримінальній справі № 1-252/07 було пред'явлено обвинувальний вирок лише Володимиру Василенку, а стосовно Андрія Пишого та інших осіб 25 квітня 2007 року слідчим Василем Матішенцем було винесено постанову про відмову у притягненні їх до кримінальної відповідальності.

Надалі слідство ще раз поверталось до цього питання. Зокрема, у серпні 2013 року Ковпаківський райсуд ухвалив рішення надати доступ слідчому Управлінню МВС України в Сумській області до документів особової справи Андрія Пишого, яка знаходилася в матеріалах вищезгаданої кримінальної справи № 06780096 за обвинуваченням у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 366 КК України та на той час вже знаходилася в архіві Зарічного райсуду міста Суми. Тоді в провадженні слідства перебували матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру кримінальних проваджень за № 12012110060000459 від 1 грудня 2012 року за ознаками злочину, передбаченого ч. 4 ст. 358 КК України (використання завідомо підробленого документа), які надійшли на адресу Сумського МВ УМВС України в Сумській області з прокуратури Печерського району м. Києва за фактом надання Андрієм Пишним підроблених документів.

За версією слідчого, досудовим слідством було встановлено, що Андрій Пишний, завідомо знаючи про підроблення документів на його користь директором Сумської філії «Університету сучасних знань» Володимиром Василенком, незаконно використав їх, надавши у 2004 році до Української академії банківської справи НБУ. Вони і стали

підставою для зарахування його на 4 курс заочного відділення вказаного вузу та надали йому право ліквідувати академічну різницю без проходження попереднього терміну навчання.

Згідно з даними кримінального провадження, в особовій справі Андрія Пишного, яка була сформована колишнім проректором УАБС НБУ **Костянтином Малютінім** з допомогою директора філії «Університету сучасних знань» Володимиром Василенком для вступу до Академії банківської справи, знаходилися: витяг з наказу «Університету сучасних знань» № 53-уч від 01.09.2001 р. про зарахування Андрія Пишного з 31.08.2002 р. одразу на 3-й курс економічного факультету заочної форми навчання; протокол результатів індивідуальної співбесіди з Пишним від 26.07.2002 р.; його навчальна картка студента та академічна довідка студента, витяг з наказу № 361-ос від 12.07.2004 р. про переведення Андрія Пишного до УАБС НБУ, залікова книжка; витяг з наказу № 235-с від 10.06.2005 р. про присвоєння кваліфікації Андрію Пишному та ряд інших документів.

Також було встановлено, що після закінчення навчання Андрій Пишний отримав диплом установлено зразка згідно наказу № 235-с від 10.06.2005 р. При ознайомленні з матеріалами кримінальної справи № 06780096 за обвинуваченням Володимира Василенко та **Костянтина Малютіна** у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 366 КК України, яка знаходиться в архіві Зарі 1ф40 чного районного суду міста Суми, слідчим було встановлено, що особова справа Андрія Пишного, в якій знаходилися вищевказані документи, була вилучена в УАБС НБУ постановою слідчого прокуратури Василя Матішинця і знаходилася на той час в матеріалах кримінальної справи та приєднана в якості речових доказів.

Особова справа Андрія Пишного була вилучена в УАБС НБУ постановою слідчого прокуратури

«Фантомна» філія «Університету сучасних знань»

Сумська філія «Університету сучасних знань», зазначена в документах, фактично не фігурує ані в **державних реєстрах суб'єктів освітньої діяльності**, ані в **офіційних переліках** структурних підрозділів цього вишу. У відкритих джерелах відсутні підтвердження її реєстрації за вказаною адресою, контактні дані або інформація про керівництво.

Практично можна знайти лише єдину згадку про неї: «Сумська філія Університету сучасних знань — це вищий навчальний заклад, який знаходиться у місті Суми, за адресою: вулиця Супруна, 13. Наш заклад забезпечує якісну освіту у галузі інформаційних технологій, менеджменту та педагогіки. Ми прагнемо розвивати здібності кожного нашого студента та готуємо їх до успішної кар'єри в майбутньому...». Проте за вказаною адресою такий ВНЗО не зареєстрований, жодної контактної інформації, прізвища керівництва, телефону чи адреси електронної пошти у повідомленні немає.

Так само як немає згадки про цю Сумську філію навіть в рейтингах вступу на бюджет з близько 400 ВНЗО за різні роки, де присутні інші регіональні філії цього університету. На сайті Сумської міської ради навіть за часів існування Української академії банківської справи вона також не фігурувала.

При цьому сам «Університет сучасних знань», у філії якого начебто навчався Андрій

Пишний, теж є дуже сумнівним начальним закладом з точки зору якості освіти, яку він надає.

Підприємство «Університет сучасних знань» зареєстроване 30.01.2002 за юридичною адресою: Україна, місто Київ, вул. Велика Васильківська буд. 57/3В. Розмір статутного капіталу складає 7 012 669,20 грн.

Дуже примітно, що на сайті університету серед відокремлених навчальних підрозділів Сумський не значиться. Натомість є лише Кропивницький інститут Приватного вищого навчального закладу «Університет сучасних знань», а згідно державного реєстру раніше існували Білоцерківська філія, Вінницька, Донецька, Житомирська, Жмеринська, Запорізька, Ковельська, Кременчуцька, Луцька та навіть Первомайська філія. Але Сумської філії не було.

До того ж «Університет сучасних знань» постійно перебуває у списку ВНЗ з низькою якістю освіти та організації навчального процесу, які знаходяться під загрозою закриття та потрапляють у [перелік Державної служби якості освіти вишів за ступенем ризику](#) за багатьма критеріями оцінки. Державний [Реєстр суб'єктів освітньої діяльності](#) також не містить жодних згадок про існування коли-небудь Сумської філії університету сучасних знань, проте згадує серед таких, діяльність яких припинено або в процесі припинення, цілих 7 відокремлених навчальних підрозділів у Києві, Кропивницькому, Олександрії Кіровоградської області, Жмеринці Вінницької області, Первомайську Миколаївської області.

УАБС у місті Суми, де офіційно отримував вищу освіту Андрій Пишний, була розформована, реорганізована та приєднана до Сумського державного університету

Більш 1се2 того, Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» (УАБС) у місті Суми (до 2015 року підпорядковувалася НБУ), де офіційно отримував вищу освіту Андрій Пишний, за даними [Реєстру](#), є таким, що будучи заснованим Міністерством освіти і науки України у 1996 році, був розформований, реорганізований та приєднаний у 2016 році до Сумського державного університету.

Академічний ступінь і питання до дисертації

Зрештою, закінчивши у такий спосіб подібні навчальні заклади за спеціальністю «банківська справа», Андрій Пишний протягом трьох років, працюючи головою правління АТ «Ощадбанк», власноруч готує матеріали та бере участь у семінарах, форумах, конференціях — у тому числі закордонних, серед них і на території Росії: пише 8 наукових статей і автореферат і вже 22 травня 2008 року захищає кандидатську дисертацію за спеціальністю 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право на тему: «Правовий статус державних банків в Україні» на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.867.01 в Інституті законодавства Верховної Ради України. Виглядає дуже «правдоподібно».

З огляду на дуже короткі строки проходження складної та багатоетапної процедури захисту дисертації, ретельної уваги, аналізу та оцінки вимагали б усі її стадії, починаючи з часу публікації останньої статті здобувача у фаховому журналі в січні 2008 року

до квітня 2008 року, коли автореферат був розісланий.

Системний вимір проблеми

Обставини отримання профільної освіти та наукового ступеня головою Національного банку України Андрієм Пишним у разі їхньої правової оцінки можуть мати наслідки, що виходять далеко за межі персонального кадрового питання. Встановлення факту подання недостовірних або неповних відомостей при призначенні на посаду відповідно до Закону України «Про Національний банк України» є самостійною підставою для звільнення голови НБУ, а також створює юридичні підстави для сумнівів у легітимності рішень, ухвалених таким посадовцем.

Закон України «Про Національний банк України» прямо вимагає, щоб голова НБУ мав профільну вищу освіту або науковий ступінь у галузі економіки чи фінансів. У цьому контексті юридична кандидатська дисертація та обставини отримання банківської освіти стають не лише біографічним питанням, а й фактором інституційної довіри.

У правовій площині йдеться не лише про можливе припинення повноважень, а й про ризик оспорюваності регуляторних актів, кадрових рішень та підписаних документів, якщо сторонами в судових або міжнародних провадженнях буде доведено, що керівник регулятора не відповідав обов'язковим кваліфікаційним вимогам на момент їх ухвалення. У такому разі ці обставини можуть бути використані як аргумент у національних судах, арбітражах або під час міжнародних переговорів.

Цей аспект набуває особливої ваги в умовах воєнного стану, зовнішнього політичного тиску та системної залежності України від програм МВФ, Світового банку та макрофінансової допомоги ЄС, де незалежність і бездоганна легітимність керівництва центрального банку є однією з базових умов довіри. Потенційна правова вразливість голови НБУ здатна трансформуватися у ризик для стабільності фінансової системи, переговорних позицій держави та виконання міжнародних зобов'язань, незалежно від фактичних макроекономічних показників.

Читайте Фразу в Google News (натиснути "Підписатися")

Підпишіться на канали Фрази в [Youtube](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [Facebook](#)

Теги:

1

Коментарі

Статті

16.04.26 09:10

Вице-прем'єр Олексій Чернишов, топ-менеджерка «Київстар» Вікторія Кириленко та інші: чому тисячі кримінальних проваджень в Україні не доходять до вироків
Автор: Андрій Майстренко, для «Фраза»

Дайджест

18.03.26 18:57

Бензопилу винайшли, щоб... різати жінок
Автор: «Фраза»

Теги

[Про сайт, реклама](#)

[Політика конфіденційності](#)

frazua@gmail.com

© 2026 рік «Фраза.юа» - найсвіжіші онлайн новини України та світу, авторські статті. Всі права захищені.

При використанні матеріалів обов'язково розміщення прямого та відкритого для індексації посилання на «Фраза.юа», розміщеному не нижче третього абзацу.

Редакція Фраза.юа залишає за собою право погоджуватися з думкою автора, проте надає свободу слова відповідно до ст. 21, 24 та ст. 34 Конституції України.

